

Malfiem-nos de la malfiança

Qui més qui menys avui la gent saltem que és un gust. Carregats d'agressivitat, a tothora treiem foc pels queixals. Malauradament, anem perdent el sentit de l'humor i capgirem el sentit dels mots. Fins en l'altre, hi veiem un rival que cal comprar o abatre. Tot un símptoma.

L'aire que respirem —les relacions humanes a casa, a l'escola, al treball, al municipi, al partit, a l'església— ens emmetzina.

Els sí no són sí. Els no no són no. Tot és boirós i tèrbol. Una veritable cortina de fum.

Aquesta manera de viure no allibera perquè crea recel i malfiança. Distància. Atrinxera.

Si més no, una mostra. En un àpat de nocces ens serveixen «Gigo amb bolets». Comentem si és xai o vedella. Als ulls, sembla vedella. Pel gust, diríeu que és xai. Recorda la llana.

Com que som inexperts, preguntem al cambrer. Ens diu que és vedella. Nosaltres —repliquem— hauríem dit que és xai; preguntí-ho a la cuina, per favor, i sortirem de dubtes. Sap, hi trobem el gust de la llana.

El cambrer salta estrepitosament. Té el posat de bona persona, però, inadvertidament, l'hem sorprès.

Això de llana, li sona. Vet aquí el malentès. Tenir llana al clatell és una locució popular plena de sentit.

Sí, això de llana li sona, però malament. S'ho pren com si fos en doble sentit. Com si insinuéssim que ens enganya. Que ens dona gat per llebre, aquesta vegada xai per vedella.

Marxa, neguitós, i torna. A la cuina —ens fa— em diuen que és xai. Nosaltres no preguntàvem res més. S'aclareix el malentès. Reneix la confiança, gràcies a l'esforç de tots, d'ell i nostre.

Fins aquí una mostra ben innocent, ben a l'abast.

Avui se'ns governa i se'ns administra amb boira baixa, amb cortina de fum. Aquestes —la boira baixa i la cortina de fum— s'han convertit en armes de dissuació.

Per circular —per conviure—, ambdues són una veritable amenaça. Provoquen accidents, ho sabem prou.

La boira baixa i la cortina de fum esgoten qualsevol, sobretot esgoten la convivència i el diàleg. Sense horitzó, sense límits, desapareix la noció d'espai: no saps on ets ni saps on vas. Perds la identitat i t'angoixes.

Avui topem, massa sovint, amb el rerafons de la cortina de fum i de la boira baixa. A tot arreu manca transparència: transparència d'informació, de comptes, de programa, de projectes, de previsions, d'assemblees, de juntes, de sessions municipals, de comunicats, d'acords.

N'ingú no veu res clar. Vivim una situació fosca i embrollada. La cortina de fum i la boira baixa dispersen i dissuadeixen. Ho saben bé prou les forces d'ordre públic.

Però i qui vol dissuadir-nos? De què se'ns vol dissuadir? Per què? Vet aquí uns interrogants ben enigmàtics.

Entretant, el resultat, provocat o no, tant se val, és la malfiança. El poble malfia, cada cop més, de tot i de tothom. Això és greu. Tanmateix, un mitjà eficaç per avortar tota mena de protagonisme.

Però si el poble no n'és el protagonista, on és la democràcia?

Que vingui un fort vent de llevant i s'endugui el fum i la boira baixa. I amb ells, la por i la malfiança.

JOSEP CARDÚS I GRAU

GLOSES

Tancament de comptes

Hi ha qui viu al món tanmateix com si realment no hi fos. Una fallera abassegadora se li endú el pensament vers una determinada dèria i s'hi abandona, feliç, amb el més absolut menyspreu per a les coses terrenes, potser més brillants i falagueres.

Fa anys —molts— que vaig conèixer un tipus d'aquesta mena. Era un vell tenidor de llibres, místic de la comptabilitat, que anava i venia de la feina amb el cap ple de xifres, empentejat per la multitud que transitava pels carrers amb l'esperit obert a l'espectacle rutilant de la gran ciutat.

Amb poca cosa en tenia prou per a viure. Era com aquell ermità de Montserrat, que va gravar Laborde, amb un braser, un càntir d'aigua, un porró de vi —potser captrenat— i un ocelllet que entrava per la finestra oberta a prendre-li el menjar dels dits. Però la sort atziaga que menava els seus passos per aquesta vall de llàgrimes, tan plena de perills, l'engrapà un dia quan travessava una ampla avinguda, sense fer cas del llum vermell que li prohibia el trànsit. Fatalment —és clar!— fou víctima de la circulació dels altres.

Un taxi desbocat se li va tirar al damunt i el tombejà per terra. Com que hi feia nosa, una ambulància el va recollir i s'emportà cap a l'hospital aquella figura malmesa per a una trencadissa d'ossos que feia feredat.

Quan passats uns dies, sense heure'n esment, li vingueren els sentits a l'hospital, mirà amb sorpresa les parets de la seva cambra. Tot era blanc i llis, embolcallat, encara, amb un tel boirós que n'endolcia les arestes.

Cercava afanyós la visió familiar de la seva habitació i aleshores, a la fi, els seus ulls es fixaren en un quadret petitó, penjat damunt la seva tauleta de nit. El mirà àvidament i la cara embenada se li il·luminà amb una estranya claror. Semblava que tornava a la vida. La infermera consultà amb la mirada el doctor; aquest, amb un gest vague, li ordenà despenjar el quadre i acostar-lo a la cara del morent.

Els seus trets es transmudaren. Ara reflectien una llum viva, mentre amb l'esguard en resseguia el contingut. Era un full clínic, bellament quadriculat on unes xifres, ben arrencades, marcaven les pugues i baixes de la febre del malalt.

Quin goig sentí el nostre amic en aquells instants decisius! Amb un esforç de què el doctor va sorprendre's, aconseguí agafar el gràfic i mantenir-lo dret damunt la gira del llit. I així passà unes hores en muda contemplació. Tornava al món de les xifres, del seu món, i semblà reviuar-se.

Però cap a la matinada l'estat del ferit empitjorà sense remei. I quan el sol que entrava per les esclatxes de la persiana marcava a la paret, una renglera de línies lluminoses que semblava la pàgina d'un immens llibre ratllat, el nostre amic moria amb un plàcid somriure a flor de llavis.

La seva última mirada va ser per aquell diagrama que enregistrava la comptabilitat de les seves darreres pulsacions. I a l'instant precís del suprem tancament de comptes, el meu amic encara va tenir temps de traçar, mentalment, dues ratlles paral·leles —la del damunt un pensament més gruixuda— sota mateix de la xifra final.

XIXU

Els Veterinaris s'oposen a la Formació Professional dels Ramaders

Ara, a Catalunya —i a la nostra comarca del Vallès Oriental d'una manera especial, on ja fa anys que in-seminen— els ramaders es troben amb l'oposició dels veterinaris. Aquests els acusen d'intrusos. El Col·legi de Veterinaris de Catalunya defensa els seus interessos econòmics i professionals. Que sapiguem, aquest problema no existeix a la resta d'Espanya, només es planteja a Catalunya.

A tot el món, els ramaders capacitats in-seminen les pròpies vaques.

Aquest ha demostrat ser el sistema més rendable, tant econòmicament com professionalment.

Després dels quaranta anys de franquisme i tot just iniciada la democràcia, ens sorprèn que es boicotegi la promoció professional dels ramaders.

Hi ha qui creu que el ramader, un cop capacitat, potser pel fet de ser el primer protagonista, posa més cura i fins resulta més eficaç que la majoria dels veterinaris.

J. C.